

**СЛАВІСТИЧНІ СТУДІЇ:
ЛІНГВІСТИКА,
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО, ДИДАКТИКА**

Збірник наукових праць

Випуск дев'ятий

**Хмельницький національний
університет
Кафедра слов'янської філології**

**СЛАВІСТИЧНІ СТУДІЇ:
ЛІНГВІСТИКА,
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО, ДИДАКТИКА**

Збірник наукових праць

Випуск дев'ятий

Хмельницький

2021

УДК 811.16; 82; 81-13
С 48

Славістичні студії: лінгвістика, літературознавство, дидактика : збірник наукових праць. Голова редколегії Н. В. Подлевська; відповідальна за випуск Н. М. Торчинська. Хмельницький : ФОП Бідюк Є. І., 2021. Випуск дев'ятий. 242 с.

Рекомендовано до друку на засіданні кафедри слов'янської філології (протокол № 7 від 22 березня 2021 року)

Рецензенти:

Совтис Н. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови Рівненського державного гуманітарного університету;

Царалунга І. Б., доктор філологічних наук, професор кафедри української філології Хмельницького національного університету

Редакційна колегія:

Горячок І. В., Подлевська Н. В. (голова редколегії), Ранюк О. П., Станіславова Л. Л., Торчинська Н. М. (відповідальна за випуск), Торчинський М. М.

Збірник наукових праць видано за результатами роботи Міжнародної науково-практичної конференції «Міжкультурні комунікації в галузі освіти», яка відбулася 19 березня 2021 року у Хмельницькому національному університеті і містить публікації вітчизняних і закордонних науковців, магістрантів, присвячені питанням міжкультурної комунікації, перекладознавства, української і зарубіжної філології та дидактики.

Для філологів, перекладачів, педагогів та всіх, хто цікавиться зазначеними питаннями.

© Автори статей, 2021
© Хмельницький національний університет, 2021

ЗМІСТ

<i>Бабієнко Ірина.</i> Філософські погляди Болеслава Пруса у проблематиці повісті «Лялька»	6
<i>Бакум Зінаїда, Артеменко Любов.</i> Навчання синтаксису української мови в контексті компетентнісної парадигми освіти: лінгвістичний аспект	12
<i>Balicka Regina.</i> Wykorzystanie polskiej poezji śpiewanej w ćwiczeniach praktycznych z języka polskiego	17
<i>Башинська Марія.</i> Польсько-українські фразеологічні паралелі із зоокомпонентом	20
<i>Березецька Людмила.</i> Методична компетентність у професійній діяльності майбутнього вчителя польської мови	25
<i>Бирко Надія.</i> Підхід універсального дизайну у викладанні філологічних дисциплін у закладах загальної середньої освіти	32
<i>Bilasová Viera.</i> Úvaha o medzikultúrnej komunikácii z pohľadu filozofie	37
<i>Бровчук Ольга.</i> Теоретичні засади контекстного вивчення художніх творів	45
<i>Войталюк Світлана.</i> Використання новітніх технологій для покращення аудиторної діяльності на заняттях із вивчення дисципліни «Практичний курс польської мови»	50
<i>Ворожко Вероніка, Мініч Лариса.</i> Концепт 'земля' у повісті М. Коцюбинського «Fata morgana»	54
<i>Городецька Вероніка, Малюга Наталія.</i> Лінгвокультурологічний аспект перекладацького коментування художніх текстів	59
<i>Горячок Інна.</i> Виникнення й розвиток соціальних мереж	64
<i>Гулівата Мирослава.</i> Магазиноніми як складник ергономії м. Хмельницького	67
<i>Дейнека Ірина.</i> Особливості доби польського романтизму	72
<i>Дзюба Людмила.</i> Міжнародне партнерство як інноваційна стратегія у вивченні іноземних мов	77
<i>Духневич Ольга, Головик Тетяна.</i> Мовне середовище як фактор впливу на мовну свідомість української молоді: історичний ракурс	83
<i>Дяченко Галина, Кочерга Галина.</i> Назви осіб в актовій мові XV–XVI століття староукраїнського періоду	87

<i>Іванова Вікторія.</i> Пісня як ефективний методичний прийом під час вивчення польської мови	98
<i>Івахова Катерина.</i> Роль української пісні в збереженні української мови (на матеріалах фольклору Хмельниччини)	101
<i>Карапозюк Уляна.</i> Меморіальні назви вулиць міста Волочиськ	112
<i>Карпінська Віта.</i> Джерела та класифікація фразеологізмів у польському мовознавстві	118
<i>Копач Ірина.</i> Особливості творення онімної лексики в польських творах для дітей	127
<i>Кочерга Галина, Мозильна Людмила.</i> Адміністративно-територіальна лексика в староукраїнській мові (на матеріалі українських грамот XV століття)	134
<i>Кузнєцова Юлія.</i> Патріотоніми у структурі ономастикону (на матеріалі української і польської мов)	143
<i>Литвиненко Ганна, Соломка Едуард.</i> Мова як етноформувальна й етнодиференційна ознака української нації	152
<i>Мацькович Марія.</i> Літературний компонент на уроках польської мови як іноземної	157
<i>Миханчук Костянтин.</i> Діалог католицизму та православ'я на світовому рівні: основні тенденції 1990 – 2020 років	162
<i>Мініч Лариса, Добровольська Аліна.</i> Концепт 'театр' у новелі Івана Багряного «Етюд»	174
<i>Подлевська Неля.</i> Міжкультурна комунікація у рамках академічної мобільності студентів-філологів	178
<i>Ранюк Оксана.</i> Культурологічний підхід у вивченні польської мови майбутніми філологами у закладах вищої освіти	188
<i>Соломка Едуард.</i> Етнопсихологічні особливості міжособистісного спілкування українців	193
<i>Станіславова Людмила.</i> Антропоніми у романах саги про Відьмака А. Сапковського: типологія, переклад	198
<i>Стахнюк Наталія.</i> Вплив міжкультурної та мовної інтерференції на формування фахових компетентностей майбутніх учителів-полоністів	204
<i>Торчинський Михайло, Торчинська Наталія.</i> Дієслівні зв'язки в українській мові: історія вивчення, семантична структура, особливості функціонування	210
<i>Туровська Аліна.</i> Явище синонімії у фразеології (на матеріалі польської та української мов)	219

*Михайло Торчинський, Наталія Торчинська
м. Хмельницький*

ДІЕСЛІВНІ ЗВ'ЯЗКИ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: ІСТОРІЯ ВИВЧЕННЯ, СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА, ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

У статті аналізується група слів, яка в українському мовознавстві кваліфікується як дієслівні зв'язки. Звертається увага на історію вивчення таких мовних одиниць, їхню систематизацію на основі семантичних і граматичних критеріїв, синтаксичну роль та інші ознаки. Встановлено, що характеристика дієслівних зв'язок у монографіях, енциклопедіях, підручниках та інших виданнях досить суттєво відрізняється.

Ключові слова: *власне-зв'язка, дієслівна зв'язка, граматичні ознаки, контекстуальна зв'язка, напівзв'язка, синтаксична роль.*

The article analyzes a group of words that in Ukrainian linguistics qualifies as verb connections. Attention is paid to the history of the study of such language units, their systematization on the basis of semantic and grammatical criteria, syntactic role and other features. It is established that the characteristics of verb connections in monographs, encyclopaedias, textbooks and other publications differ significantly.

Key words: *contextual connection, grammatical features, proper connection, verb connection, semi-connection, syntactic role.*

Традиційно, принаймні на рівні шкільного курсу рідної мови, розрізняють десять частин мови: шість самостійних (іменник, прикметник, числівник, займенник, дієслово і прислівник), три службові (прийменник, сполучник, частка) і вигук. По-різному (як частини мови, лексико-граматичні розряди слів, складники інших частин мови тощо) класифікуються слова категорії стану, модальні слова і дієслівні зв'язки, підставою для чого є неоднозначність їхньої семантики та функціонування в мові. Це, зокрема, стосується останньої групи слів – дієслівних зв'язок. «Вирішення проблеми зв'язок важливе для розуміння генезису речення, його типології і його логіко-граматичної структури» [3, с. 436], тому звернення уваги на такі мовні одиниці, на нашу думку, є актуальним.

«Уперше термін в українському фонетичному оформленні вжив О. Партицький у 70-х роках XIX ст.» [6, с. 203], однак насправді термінопоняття вже функціонує не одну тисячу років. Так, в «Лінгвістичному енциклопедичному словнику» [3, с. 435–436] зазначається, що таке поняття виникло ще у стародавніх грецьких мислителів, які кваліфікували його як необхідний компонент речення-судження, що виражав наявність або відсутність ознаки і тим самим надавав висловлюванню істинного значення.

Пізніше схоласти висунули дві теорії: 1) інгерентності (існувала до XIV ст.), де зв'язка вказувала на те, що суб'єкт судження – це знак, який замінював індивідуальні об'єкти, а предикат позначав загальні категорії. тобто універсалії; 2) тотожності (XIV ст.), де зв'язка ідентифікувала екстенціонали двох термів (імен) – суб'єкта і предиката, а її основною функцією було їх поєднання.

У XVII ст. граматисти Пор-Рояля виокремили обов'язкові члени речення – суб'єкт і атрибут, між якими знаходилася зв'язка *бути*, що стверджувала наявність атрибута суб'єкту.

У Росії у XVIII – першій половині XIX ст. мовознавці О. Х. Востоков, І. І. Давидов, І. Орнатовський, Л. Г. Якоб та ін. також вважали зв'язку обов'язковим компонентом речення, її значення входило до складу предиката і зазвичай мало спільне з ним вираження. Власне зв'язка вважалася «чистим дієсловом», а решта – «змішаними».

Дослідження форми і типологічних особливостей конкретних мов, у яких вживання зв'язки обмежене лише частиною речень, привело дослідників до розуміння зв'язки як компонента складеного іменного присудка (О. О. Потебня). Для зв'язки визначено дві функції: формальну як вираження синтагматичного зв'язку (узгодження) між підметом і присудком (категорії особи й числа, покажчик класу, узгоджувальний маркер) і змістову як ствердження істинності судження (час, модальність). Вказівка на поєднання цих функцій часто визначає предикативні відношення.

У розвинених логічних системах зв'язки мають різні значення: предикації ознаки (*Сократ смертний*), входження індивіда до складу класу (*Сократ – людина*), тотожність (*Ця людина – Сократ*), входження підкласу до складу класу (*Собака –*

тварина). Поєднуючи імена непередметного значення, зв'язка може виражати причинно-наслідкові відношення (*Нерішучість – це поразка*), порівняння (*Життя є боротьба*) і т. д.

Мови розрізняються за ознакою обов'язковості зв'язки в іменному присудку: в германських і романських її вживання є нормативним, у тюркських, східнослов'янських зв'язка не завжди виражена, і тоді можна говорити про нульову зв'язку (О. М. Пешковський).

Автор цієї словникової статті Н. Д. Арутюнова також зазначила, що відмінності рівня абстрактного представлення структури речення і його конкретної мовної реалізації спонукали мовознавців ХХ ст. повернутися до універсальної інтерпретації зв'язки, причому виокремилися три погляди: 1) логічна структура речення двочленна і складається з пропозиції і предикативного чи модального значення, яке актуалізує пропозицію; 2) зв'язка є сукупністю певних граматичних значень (часу, виду, модальності та ін.), які виділяються у вигляді окремого блоку у складі предиката; 3) зв'язка – конститутивний компонент речення, в логічному представленні якого вона посідає панівне становище [3, с. 436].

Надалі вказані характеристики дієслівної зв'язки і уточнювалися, і частково спрощувалися. Зокрема, у середині минулого століття В. В. Виноградов пропонував слово *бути* віднести до особливої категорії часток, які виражають логічне відношення між підметом і присудком. Дослідник підкреслював, що, по суті, всі ознаки такої зв'язки має лексема *бути*, якій властиві форми особи чи роду, а також числа, часу і стану, проте не характерні вид, стан і значення дії (*бути* в значенні дієслова існування – це омонім зв'язки). Усі інші зв'язки (*стати, становити, робитися* і под.), на думку В. В. Виноградова, є гібридним типом слів, які поєднують функції дієслова і зв'язки [1, с. 512].

У «Лінгвістичному енциклопедичному словнику» за редакцією В. Н. Ярцевої відзначаються два семантичні аспекти дієслівної зв'язки: по-перше, як компонента універсальної логічної структури речення-судження, який виражає предикативне відношення між суб'єктом і атрибутом, утворюючи разом з ним предикат; по-друге, як складника складеного іменного присудка, що виражає його граматичне значення (час, особу, модальність тощо), зазвичай представленого дієсловом *бути* або його

лексикалізованими еквівалентами – дієсловами-напівзв'язками [3, с. 435].

Якщо говорити про українських мовознавців, то слід відзначити розширений опис дієслівних зв'язок в академічній граматиці «Сучасна українська літературна мова» за редакцією І. К. Білодіда, але не в курсі «Морфологія», а в наступному томі – «Синтаксис» [5, с. 161 – 177], тому закономірно, що основна увага звертається не на морфологічні, а на синтаксичні ознаки.

Саме на цій особливості будується визначення дієслівної зв'язки: «Дієслово-зв'язка служить для граматичного оформлення складеного іменного присудка, позначаючи синтаксичні категорії часу і способу, яких не має предикативне ім'я, а також узгодження підмета і присудка в числі і особі (роді). Отже, дієслівні зв'язки, будучи в складеному іменному присудку показниками часу, способу і узгодження, виконують таку саму роль, як і особові морфеми (особові закінчення і особові займенники) у простому дієслівному присудку. Головна ознака дієслівних зв'язок – їх синтаксична роль – вираження відповідних синтаксичних категорій, а тому основна особливість зв'язок полягає в максимальному обмеженні їх функціональної участі у вираженні лексичного змісту присудка» [5, с. 161].

Досить детально дієслівні зв'язки класифікуються за лексичним значенням: «Використовуючись у ролі показника синтаксичних категорій, дієслівні зв'язки або бувають повністю позбавлені лексичного значення (спеціалізовані граматичні засоби, власне зв'язки), або вносять у присудок додаткові лексичні відтінки (неспеціалізовані граматичні засоби, невласне зв'язки). До власне зв'язок належать дієслова *бути, становити, являти собою*, яка вказують лише на час і модальність речення та на внутрішньо-синтаксичні значення іменного складеного присудка. Зв'язкову функцію виконують і дієслова *ставати, виявлятися, залишатися, лишатися, зоставатися, робитися, називатися, іменуватися, зватися, вважатися, здаватися, доводиться, правити* і ін., не повністю позбавлені лексичного значення. Вони у складі іменного присудка не тільки є показниками синтаксичних категорій, але й мають також загальне лексичне значення: виявлення ознаки (*виявлятися, називатися, зватися, іменуватися, вважатися, здаватися, уявлятися, доводиться*), виникнення

ознаки, переходу з одного стану до іншого (*ставати, робитися*), збереження попереднього стану (*залишатися, лишатися, зоставатися*)» [5, с. 161–162].

Дуже детально описано граматичні особливості іменної частини складеного іменного присудка, які насамперед залежать від дієслова-зв'язки («На відміну від дієслівних зв'язок *становити, являти собою і правити*, при яких використовується тільки одна форма іменної частини складеного присудка, для дієслова-присудка *бути* і згаданих вище напівповнозначних дієслів характерне вживання двох або трьох іменних форм – називного та орудного відмінків, знахідного відмінка з прийменником *за*». «До власне присудкових іменних форм належать називний, орудний відмінки, знахідний відмінок із прийменником *за* та знахідний відмінок», а також «нечисленні випадки родового відмінка» [5, с. 162]. На нашу думку, це прерогатива більше синтаксису, ніж морфології, хоча загальна інформація про особливості поєднання таких компонентів, безумовно, має право на існування.

Більше синтаксису, ніж морфології стосується і виокремлення так званих нульових зв'язок у теперішньому часі (*Я теж інтелігент*). «За таких умов семантика іменної частини складеного присудка перебуває у згоді з семантикою відмінкової форми – називного відмінка: *Він був... високий на зріст*» [5, с. 164]. «Дуже рідко вживаються предикативні іменники при нульовій зв'язці в формі орудного відмінка і знахідного відмінка з прийменником *за*» [СУЛМ, с. 173]: *Старшим – Спартак Павлуценко; Чубенко там за старшого*.

У підручнику «Сучасна українська літературна мова» за редакцією М. Я. Плющ як морфологічний розряд слів дієслівні зв'язки теж не згадуються, як це спостерігалось в багатьох виданнях аналогічного зразка. Натомість на такі слова звертається увага при вивченні різновидів присудків, зокрема складеного іменного. По-перше, перераховуються слова, які можуть бути віднесені до дієслівних зв'язок (передусім *бути, становити, являти собою*, а також дієслова з ослабленим лексичним значенням, такі як *ставати, залишатися, робитися, називатися, вважатися, доводитися* тощо). По-друге, відзначаються морфологічні ознаки дієслівної зв'язки (категорії часу, способу та узгодження, або координації, форм підмета і присудка в особі, числі, роді). По-третє,

підкреслюється можливість уживання у формах теперішнього часу дієслівної зв'язки в нульовій формі) [4, с. 335].

Натомість в енциклопедії «Українська мова» уже підкреслено, що «зв'язка – це службове дієслово, яке в іменному складеному присудку виконує роль аналітичної синтаксичної морфемі, показника граматичних категорій часу, способу, особи (роду) і числа; різновид допоміжних дієслів» [6, с. 203]. Інше значення – як компонента універсальної логічної структури судження-речення, а також типологія дієслів-зв'язок та решта особливостей визначені майже так само, як в «Лінгвістичному енциклопедичному словнику».

Повну характеристику дієслів-зв'язок саме як морфологічних одиниць подано в «Граматиці сучасної української літературної мови. Морфології» за редакцією К. Г. Городенської [2, с. 715–731].

Насамперед підкреслено статус таких слів – «це окремий тип службових слів-морфем, що переводять іменники, прикметники, числівники та прислівники в синтаксичну позицію дієслова, пов'язують основну частину складеного присудка з підметом і виражають граматичні значення часу, способу, особи, роду та виду дієслова» [2, с. 715]. Якщо не вважати займенники складником чотирьох названих вище частин мови, то варто цей перелік доповнити ще й прономінативами (*Він мій*).

Від прийменників і часток, у яких більшою мірою виявлені ознаки морфемі, зв'язки відрізняються тим, що в них простежуються ознаки слова, тому що всі вони співвідносні з формами дієслів, які функціонують в сучасній українській мові як самостійні лексичні одиниці [2, с. 716].

За своїм функційним призначенням зв'язки подібні лише до прийменників, оскільки ці групи службових слів транспонують одні частини мови в інші, однак відрізняються тим, що: 1) прийменники переводять лише іменники, а зв'язки – кілька частин мови; 2) прийменники транспонують їх у прислівники, а зв'язки – в дієслова; 3) функція прийменника – перевести субстантив із синтаксичної субстантивної позиції в адвербіальну позицію, причому прийменник із субстантивом становлять єдине синтаксичне слово; функція зв'язки – надати вербалізованим іменникам, прикметникам, числівникам і прислівникам визначальних дієслівних граматичних категорій часу, способу та

інших, перетворити їх на відіменні й відприслівникові синтаксичні дієслова; 4) прийменники і зв'язки як морфеми синтаксичної сфери неоднаковою мірою пов'язані з морфемами морфологічної сфери: у перших тісніший зв'язок із синтетичними релятивними морфемами, а другі кваліфікуються як координація форм, тому що саме граматична форма дієслівних зв'язок і напівзв'язок узгоджується з формою присудкового іменника, прикметника та числівника [2, с. 716–717].

Підкреслимо тезу, що «координації форм дієслівних зв'язкових компонентів і форм транспонованих ними одиниць немає лише тоді, коли ці одиниці є невідмінюваними. До них належать прислівники, які зв'язки переводять у позицію присудка або головного члена односкладного речення (*Їхати стало зручно. До міста стало ближче*), а також неозначена форма дієслова, ужити в позиції основної частини іменного складеного присудка (*Забути мову – душу зрадити*)» [2, с. 718]. Що стосується вживання інших форм компонентів складеного іменного присудка, то такі питання слід розглядати в курсі синтаксису, зокрема при вивченні теми «Присудок».

«Зв'язки розрізняють за характером реалізації їхньої граматичної функції. Одні з них уживані лише як показники граматичних категорій, вони цілком позбавлені лексичного значення свого вихідного дієслова. Тому їх кваліфікують як **спеціалізовані граматичні засоби**, або дієслівні **власне-зв'язки**. До них належать *бути, становити* та *являти собою*. В інших дієслівних граматична функція невіддільна від семантичної, бо вони одночасно є виразниками граматичних значень часу, способу, роду, виду дієслова і модифікаторами семантики основної частини складеного присудка. Саме тому їх названо дієслівними **невласне-зв'язками**, або **напівзв'язками**. Серед них – ставати / стати, робитися / зробитися, дишатися / лишитися, залишатися / залишитися, зоставатися / зостатися, виявлятися / виявитися, вважатися, зватися й под.» [2, с. 721].

«Крім дієслівних власне-зв'язок, закріплених у формально-синтаксичній структурі речення із суто граматичною функцією, та дієслівних невластне-зв'язок, що виконують семантико-граматичну функцію, в українській мові виділяють **контекстуальні дієслова-зв'язки** – повнозначні дієслова зі значенням стану, дії або

процесу, що лише в певному контексті формально та функційне уподібнюються до власне-зв'язки *бути*, рідше – *становить* чи до невласне-зв'язок *стати / ставати, зробитися* у формі минулого чи майбутнього часу... Серед таких дієслів *стояти, лежати, сидіти, утворювати, представляти, репрезентувати, перетворюватися / перетворитися, опинитися, обернутися, жити, вмерти, померти, іти, піти, повернутися, народитися, слугувати, виступати, функціонувати, вживатися, рости, виростати* та ін.» [2, с. 728–729].

Проблематику частини мовного статусу зв'язок, критерії їхнього виокремлення, кількісний та якісний склад, роль у структурі складеного іменного присудка на матеріалі слов'янських мов досліджували й інші вітчизняні мовознавці, серед яких – І. Р. Вихованець (колективні й одноосібні монографії «Частини мови в семантико-граматичному аспекті» (1988 р.), «Нариси з функціонального синтаксису української мови» (1992 р.), «Грамматика української мови. Синтаксис» (1993 р.) і «Теоретична морфологія української мови» (2004 р.)), М. О. Вінтонів (дисертація «Типологія форм присудка в сучасній українській мові» (1997 р.)), А. П. Загнітко (монографія «Теоретична грамматика української мови. Синтаксис» (2001 р.)), Н. Л. Іваницька (дисертація «Складений присудок в українській мові» (1970 р.)), стаття «Розрізнення синтаксичної валентності дієслівних зв'язок у іменному складеному присудку (за дистрибутивно-трансформаційними ознаками)» (1969 р.)), К. О. Косенко (дисертація «Предикатна основа та семантико-граматична диференціація дієслівних зв'язок в українській мові» (2009 р.)), О. І. Леута (монографії «Семантико-синтаксичні параметри українського дієслова» (2007 р.) і «Структура і семантика дієслівних речень в українській літературній мові» (2008 р.)), статті «Проблема дієслівної зв'язки в науковій літературі» (2005 р.) і «Синтетичні та аналітичні предикати в структурі речення» (2008 р.)), І. А. Мельник (монографія «Транспозиційна грамматика українського дієслова» (2015 р.)), статті «Ступені синтаксичної усталеності відприкметникових дієслівних аналітичних синтаксичних транспозитів» (2013 р.) і «Аналітичні та синтетичні засоби дієслівної транспозиції» (2014 р.)), А. О. Піскун (дисертація «Типи складеного і складного присудка в сучасній українській літературній мові» (1972 р.)). Безперечно, висловлено цікаві думки стосовно сутності

дієслівної зв'язки як мовної одиниці, типології зв'язок, координації зв'язок з іменними частинами складеного іменного присудка, функціональних особливостей зв'язок тощо, познайомитися з якими можна, якщо більш детально опрацювати ці праці. Однак основні атрибути дієслівних зв'язок можна сформулювати таким чином:

1) дієслівні зв'язки – це службові дієслова, які в іменному складеному присудку виконують роль аналітичних синтаксичних морфем, координуючи форми суб'єкта та іменної частини складеного іменного присудка (можливо, такі лексеми варто кваліфікувати і як підвид дієслівних форм);

2) морфологічні ознаки дієслів-зв'язок – вид, стан, спосіб, час, особа або рід, число (вони наявні і у схемі морфологічного аналізу);

3) синтаксична роль дієслів-зв'язок – частина складеного іменного присудка або головного члена односкладного речення, яка у формі теперішнього часу може бути відсутньою (тоді зв'язка кваліфікується як нульова);

4) дієслівні зв'язки найбільш часто поєднуються з іменниками, прикметниками, числівниками, займенниками у формі називного чи орудного відмінків, рідше – знахідного або родового; епізодично трапляються конструкції «дієслівна зв'язка + прислівник» або «дієслівна зв'язка + інфінітив»;

5) за значенням розрізняються власне-зв'язки (абстрактні), невласне-зв'язки (напівповнозначні) і контекстуальні (конкретні).

Список використаної літератури

1. Виноградов В. В. Русский язык. Грамматическое учение о слове. Москва, 1986. 601 с.

2. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія. Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Загнітко А. П., Соколова С. О.; за редакцією Городенської К. Г. Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.

3. Лингвистический энциклопедический словарь. Гл. редактор В. Н. Ярцева. Москва: Советская энциклопедия, 1990. 685 с.

4. Плющ М. Я., Бевзенко С. П., Грипас Н. Я. та ін. Сучасна українська літературна мова: навчальне видання. Київ : Вища школа, 2003. 430 с.

5. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. За редакцією І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1972. 513 с.

6. Українська мова: Енциклопедія. Редколегія: Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. Київ : Вид-тво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 .